

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

1942 йил, июль ойи. Шодмон ака хизмат қилган 13-армия Бринск облас-тининг Ливна шаҳрида муҳофизатда тура-ди. Шаҳар бир неча марта қўлдан қўз-га ўтиб, кули кўкка соврилди. Қандай бўлмасин жангчиларимиз олға силжиш-лари керак. Батальон командири капи-тан Белоусов Шодмон Умаровни ўз ҳу-

жанг Шодмон ака хотирасида умрбод муҳралини қолди. Дарё бўлиб оқариб, Жангчиларимиз суғни кечиб ўтиб, душман плацдармининг эгаллашлари ке-рак эди. Совет жангчилари Днепрнинг тунда кечиб ўтиб, бир неча километр олға силжилди. Лекин нима учундир душман «сукут» сақларди. Бирдан душман қарши ҳужум бошлади. Жангчиларимизнинг қўрқовда қолмиш хавфни туғилди. Старший сержант Сер-гей Романевцев, Сахненко раҳбарлиги-даги расчёт аъзолари душман билан икки кеча-кундуз узулқисиз жанг қилди-лар. Расчёт аъзоларининг кўпчилиги ярадор бўлди. Лекин шунга қарамадан улар душманин ўз марраларига йўл-та-диллар. Бошқа батальонлар душман билан кеча-кундуз жанг қилдилар. Ба-тальон яна олға силжиди. Шу жангда Сергей Романевцев ва Сахненко ярадор бўлдилар. Уларнинг расчётлари 400 дан ортиқ фашистни ер тийшдилар. Душманга қарши курашда қўрсатган жасоратлари учун уларга Совет Итти-фоқи Қаҳрамони юксак унвони берил-ди. Кўпгина солдат ва офицерлар орден ва медаллар билан мукофотландилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНЛАРИ

БАТАЛЬОН КОМАНДИРИ

зурига қақирди: Урток Умаров, муҳим топшириқ бор, «тил» керак! Мен тайёрман, — деб жавоб берди Умаров.

Борлиқ узра туш пардаси чўкканда Шодмон ака бошлиқ бир неча развед-качи йўлга киришди. Жангчилар паст-баландликлардан аста-секин эмаклаб, олға интилардилар. Гурпула душман соқчиларининг орқасига ўтиб олишга муваффақ бўлди. Шу пайт ниманидир сезиб қолган гитлерчилар автомат ва пулемётлардан ўқ ёғдира бошладилар. Разведкачилар ўзларини йўқотиб қўй-мадилар. Улар чаққонлик билан фа-шистлар ташлаб кетган хандақларга жойлашиб олишди. Лекин энди на ол-динга, на орқага силжиш мумкин эди. Шодмон ака ҳаракат режасини ўйлай бошлади.

Бир гурпула жангчилар душман соқ-чиларини кўлга олиш учун ўтқарилди-лар, иккинчи гурпула жангчилар эса ор-қа томондаги фашистларга қарата ўқ уза бошладилар. Икки орада отишма авж олди. Душман аскарларидан кўп-лари ер тийшди. Уч фриц асир оли-ди. Улардан иккиси солдат, бири офи-цер экан. Жанговар топшириқни му-ваффақиятлик бажарганликларини учун командир жасур разведкачиларга раҳ-матнома эълон қилди. «Тил» қимматли матулотлар берди. Кўшинларимиз душманга қарши шиддатли ҳужумга ўтдилар. Ливна шаҳри бенидаги бир қишлоқдаги жангда Шодмон Умаров беғидан оғир жараҳатланди. У ҳарбий госпиталда даволаниб чиққан командир-лар таъбирдан кўрага ўзинига юбонил-ди. Кўп ўтмай яна фронтга қайтди. Энди у 3-Украина фронти 8-гардия-чи армиясининг батальон командири. Шодмон Умаров кўл остидаги ба-тальон жангу жадалларда жасорат на-муналарини кўрсатди. Дарё бўйидаги

кечиб ўтиб, Оберники шаҳридан плац-дарм олиб, дивизия асосий кўчларининг олға силжишига йўл очиб тўғрисида топшириқ берилди. Кечаси батальон жангчилари дарё бўйига етиб келишди. Дарёнинг зини 150—200 метр, чуқурли-ги эса 4—5 метр бўлиб, унинг қирғоқ-ларини муз қоплаб ётарди. Жангчилар-нинг турган жойи пастлик. Душман ас-карлари тепаликка жойлашган. Фриц-лар жангчиларимиз турган жойни қат-тиқ ўққа тутардилар. Фақатгина чақ-қонлик ва усталик билан ҳаракат қи-лингандagina максатда эришиш мум-кин эди. Дарёдан кечиб ўтган солдат-лар нариги соҳилдан қайиқ ва 200 метрча келадиган пўлат сим топиб олишди. Улар қайиққа ҳалиги пўлат симни боғлаб паром ясади. Шодмон Умаров биринчи бўлиб сим орқали дарёдан ўтди. Ундан сўнг бошқа жанг-чилар ҳам бирин-кетин ўта бошлади. Ўртабобча бутун батальон дарёдан ўтиб олди. Артиллерия, танклар дарё-нинг бу бетиди туриб, батальонга ёр-дамлашди. Ўртасига жангчиларимиз плацдармин эгалладилар. Ана шу плацдармда батальоннинг асосий куч-лари бир неча кундуз давомда душ-манга қарши ҳужум қилдилар. Қаттиқ жанг бўлди. Гитлерчилар 13 марта қарши ҳужум қилди. Кўпгина жангчи-ларимиз яраландилар. Радиостанция ишдан чиқди. Дивизия командири би-лан алоқа узилди. Асосий кучлар етиб келмаган. Ана шунда совет солдат-ларига хос ватанпарварлик, матонат ўз кучини кўрсатди. Куч кам бўлса ҳам жангчиларимиз «Ура!» деб ҳужумга ташланмишча, гитлерчилар саросимага тушиб қоч бошладилар. Шаҳар овоз-да эшитилди. Немислардан 300 га яқин сол-дат ва офицер асир олинди. Кўплаб қурол-яроғ қўлга киритилди. Ўртасига дивизиянинг асосий кучлари батальонга ерданга келди. Улар ҳам шаҳарни тўла

КЎРГАНДАЙ БЎЛАСИЗ ЎЗБЕКИСТОННИ...

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўр-газмаси республикамиз меҳнаткашларининг барча соҳаларда қўлга киритган ютуқлари, халқ хўжали-гининг иқтисодий бораётганлиги ҳақида ҳикоя қи-лади. Ўзбекистоннинг бош кўрғазмаси ташкил этилганга йигирма йил бўлди. Яқинда Тошкен-тин «қумуш қамари» Бўзсув соҳилида кўрғазма-нинг яна бир навийони қад қўтарди. Улкан ча-ноқин эслатувчи бу бино «Пахтачилик ва бошқа техника экинлари» павильони деб номланди.

Янги павильондан қиш-лоқ хўжалиги ишлаб чиқа-риш новаторлари ва илгор-лари, 1983 йилги Бутун-иттифоқ социалистик мусо-бақаси ғолиблари, СССР Давлат мукофоти лауреат-лари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларининг иш таж-риблари ҳақида ҳикоя қи-лувчи экспозициялар ва уларнинг портретлари ўрин олди.

Кўрғазмада республика-нида пахтачилик қандай тараққий этганлиги ҳақида мароқли ҳикоя қилинади. Маълумки, революциядан аввал ўлкамизда сугорила-диган майдонлар кам, бар-ча оғир ва машаққатли меҳнатлар қўл кучи билан

бажарилар эди. Совет ҳо-кимияти йилларида Ўзе-бекистонда пахтачилик мисли кўрилмаган даражада ри-вожланди. 1935 йилда 1 миллион тонна пахта тайёр-ланган бўлса, 1980 йилда эса бу кўрсаткич 6 мил-лион тоннага етди.

Республикамизда қиш-лоқ хўжалигининг билим-дон кадрларини тайёрлаш-да ҳам юксакликка эришил-ди. Агар республикамиз ташкил этилган 1924 йилда бор-йўри олтига олий маълумотли қишлоқ хўжа-лиги мутахассиси бўлган бўлса, эндиликда уларнинг сони 33,9 мингдан ошди. Ҳозир Ўзбекистоннинг 796 колхозни, 497 совхозни пах-

ЧАЙКОВЧИГА ШАФҚАТ ИҲК

БЕКОВОД районидagi Мавлонов номли совхозда яшовчи, шу совхозда гоҳ иши, гоҳ қорувул бўлиб юрган Қўзйови Тошматов Самарқанд обласининг Ур-гут райониди яшовчи Эркин Жўраев билан тил бирикти-риб, текин бойлик орттириш мақсадида улгурчи чайков-чилик йўлига ўтди. Булар-нинг «операцияси» Тбилис шаҳри билан боғлиқ эди. Эркин Жўраев ўша шаҳар-даги 3-алоқа бўлими орқали ноб модалари кетма-кет по-сила қиларди. 1983 йил де-кабрида у Қўзйовига 2 та камбё буюмлар жўланган посылкани юборди. Бу мол-ларни Тошматов бир неча барабар оширилган нархда

ТБИЛСИДАН КЕЛГАН ПОСИЛКАЛАР

пуллаб, фойданинг 600 сў-мини Жўраевга жўнатди. Дастлабки қадамлар осон-гина кўчганлиги ҳақтовоқ-ларнинг иштасишани очиб, дадиллаштириб қўйди, янги ишларга ундади. Тўшган мў-май пул уларга ёқиб қолди. Энди икки ҳақтовоқ қаттар-оқ «ишга» қўл ура бошла-дилар. Шу мақсадда 1984 йилинги июль ойида Эркин Жўраев, бирйўла 9 та посыл-ка тайёрлади. Уларга 2140 сўмлик 257 метр бахмалин жойлаб Қўзйовининг адре-сига жўнатди. Қўзйови бу бахмалларни икки-уч бара-вар қимматга сотиб, жарақ-жарақ сўмларга эга бўлиш орсусида эди. Бироқ...

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ОРГАН ТАШКЕНТСОГО ОБЩЕМО КОМУНИСТИ-ЧЕСКОЯ ПАРТИЯ УЗБЕ-КИСТА И ОБЛАСТНО-ГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

ВИЗИНГ АДРЕС: Тошкент, Ленинград кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335883; 325747, 337816, 325748, масъул секретари—334808, 325353, секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778, сановат, капитал нурилик ва транспорт—325748, қишлоқ хўжалиги—325647, пропаганда—325556, совет нурилиши—325645, фан, маданият ва олий ўқув юрталари—325553, адабиёт ва санъат—325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733, хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354, фельетонлар—325556, фотомуҳбир—325894.